

המקום & Talmud-online.nl

**Parashat Acherei-Kedoshim אַחֲרֵי מוֹת־קִדְשִׁים Mei 10 2025 / 12 Iyyar 5785.
Vayikra (Leviticus) 16:1-20:27**

Na de dood.

In het openingsvers van onze Parasha komt het woord dood tweemaal voor ("מוֹת" en "וַיָּמָתוּ"), evenals HaShems naam tweemaal ("לִפְנֵי-יְהוָה" en "יְהוָה"). We zien ook een extra woord dat de twee zonen van Aharon "Shenei" ("שְׁנֵי" – twee) beschrijft, zoals geschreven "אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אַהֲרֹן". We weten al dat Aharon twee zonen had die stierven, zoals ze eerder werden genoemd. Waarom schrijft de Torah dan "twee"? Dit leert ons enkele lessen voor de komende generaties. Niemand zal ooit zo'n zonde begaan als het offeren van Ketoret, zoals Aharons twee zonen deden, en we moeten lering trekken uit hun zonden.

De Zohar zegt dat de dood van Aharons twee zonen een direct gevolg was van Aharons zonde met het Gouden Kalf en van de "collaboratie" met de twee zonen van Bileam, Yunus en Iumbros ("יוֹנוֹס וְיוֹמְבְרוֹס"). HaShem strafte Aharon met de dood van Nadav en Avihu als maat voor maat, twee voor twee, omdat hij Bileams zonen had geraadpleegd over het maken van het Gouden Kalf. De Thora schrijft dat toen Mozes het nieuws aan Aharon overbracht, het woord "VaYidom" ("וַיִּידֹם") werd gebruikt. Dit woord betekent dat Aharon volledig zweeg en niet protesteerde tegen een dergelijke straf. Wanneer je de letters van het woord "VaYidom" ("וַיִּידֹם") herschikt, krijg je "Miyado" (מִיָּדוֹ - door zijn hand), wat verwijst naar HaShems "hand" in hun dood. Alle offers die Aharon bracht, waren een Tikun (een boetedoening) om hem, Adam, Jozef en zijn broers te verzoenen.

In het woord "Bekirvatam" ("בְּקִרְבָּתָם" - toen ze dichterbij kwamen) zijn twee woorden verborgen die met hun zonde te maken hebben. De twee woorden zijn "Boker" (בֹּקֶר - ochtend) en "Batam" (בָּתָם - hun thuis), wat ons wil leren dat Nadav en Avihu in de vroege ochtenduren bij het "huis" (in de tabernakel) van de engelen in de Kodesh HaKodashim (het Heilige der Heiligen) kwamen. Niemand mocht daar komen behalve hun vader Aharon, de Kohen Gadol, de Hogepriester. We weten dat de engelen elke nacht decanteerden en de hele nacht in de Mishkan werkten, ter

המקום & Talmud-online.nl

voorbereiding op de volgende dag, tot de vroege ochtend toen de Kohanim bij de tabernakel arriveerden. Deze engelen werden "Malachai HaSharet" ("מלאכי השרת" – Engelen van dienstbaarheid) genoemd. Toen de Kohanim binnenkwamen, kondigden ze hun aanwezigheid aan met het geluid van de bellen (aan hun gewaden), en de engelen stegen op. Nadav en Avihu verlangden ernaar dichterbij zo'n heilig licht te komen. De engelen en het goddelijke licht veroorzaakten hun fysieke dood.

De Zohar leert ons dat het eerste woord in onze parasha "VaYedaber" ("וַיְדַבֵּר" - en Hij sprak) ons leert dat HaShem Mozes eerst in het Heilige der Heiligen riep. Hij sprak vervolgens in besloten kring met hem over zo'n belangrijke overtreding van Aharons zonen, om Aharon niet in verlegenheid te brengen. We merken op dat de Thora in het eerste vers HaShems naam twee keer schrijft, "en HaShem sprak" ("וַיְדַבֵּר יְהוָה") en "voor HaShem" ("לִפְנֵי-יְהוָה"). Dit benadrukt zo'n hoog niveau van geboden en verboden. Het feit dat de naam van HaShem twee keer wordt gebruikt, leert ons dat de ene keer werd gebruikt voor het oordeel en de andere keer voor genade. Beide zijn immers goddelijke eigenschappen van HaShem. We leren dat uit de leer van Rabbi Jitschak die het vers uit Tehilim 2:11 citeerde: "Dien HaShem met angst en verheug u met beven" ("עֲבֹדוּ אֶת יְהוָה בְּיִרְאָה וּבְרַעְדָּה") en het vers in Tehilim 100:2: "Dien HaShem met blijdschap, kom vóór hem met gezang" ("עֲבֹדוּ אֶת יְהוָה בְּשִׂמְחָה בְּאוֹר לִפְנֵי" ("בְּרִנָּה"). Wij zijn verplicht om HaShem in gelijke mate te dienen. Het is dus ook belangrijk om onze kinderen op te voeden met gelijke mate van liefde en discipline, en bovenal volgens de Torah.

Uit de leer van deze Zohar leren we over de prachtige gelijkheid tussen oordeel en genade. We zien dat met de ballingschap uit Israël de verlossing uit Egypte kwam; met de oorlog met Amalek in de woestijn kwam de schenking van de Torah op de berg Sinaï; met de Holocaust kwam de oprichting van de staat Israël; met de Onafhankelijkheidsoorlog kwam de onafhankelijkheid van Israël en vele andere voorbeelden. De Gemara leert ons dat HaShem voor elke "straf" die hij over de Bnei-Yisrael brengt, eerst een remedie voorbereid voor een dergelijke straf. Net zoals Hij ons toestaat om ons te bekeren en onmiddellijk daarna Teshuvah voor onze zonden te doen, worden we niet meteen gestraft. We zien hier dat HaShem na de zonde van Nadav en Avihu Aharon en de Bnei-Yisrael de verdienste gaf om offers te brengen om verzoening te doen in de Mishkan en Hij hun Teshuvah accepteerde.

המקום & Talmud-online.nl

Voor zo'n heiligheid schrijft HaShem in de Torah dat zij, de twee zonen ("Shenei" - "שני"), zulke gebeurtenissen hebben meegemaakt en dat we van hen zullen leren, ook al zondigden we, kunnen we nog steeds van hun daden leren. Het woord "Shenei" ("שני") in de Gemara betekent "leren van", wanneer het gaat over bepaalde leringen en de mening van de Rabbi. HaShem wilde Aharon (en Israël) de les leren dat ze het Heilige der Heiligen alleen op Jom Kippoer mochten betreden. Mozes was de enige (naast de Kohen Gadol) die het Heilige der Heiligen het hele jaar door zo vaak als nodig mocht betreden, zoals door HaShem was aanbevolen.

We zien hier ook de ware liefde van HaShem voor Aharon wanneer hij tegen Mozes zegt: "Spreek tot Aharon, je broer" ("דַּבֵּר אֶל-אַהֲרֹן אָחִיךָ"), wat gelijkheid tussen hen beiden zichtbaar maakt. Hoewel Mozes zich op een hoger spiritueel niveau bevond dan Aharon, herinnerde HaShem hen er toch aan dat ze in de eerste plaats broers zijn, omdat beiden een gelijk goddelijk doel hebben om HaShem en Bnei-Yisrael te dienen. Er zit ook een verborgen code in het woord "Jouw broer" ("אָחִיךָ"). De numerieke waarde van dit woord is 39, wat verwijst naar het aantal jaren dat Aharon zal leven na de dood van zijn zonen. Aharon stierf vlak voordat Bnei-Yisrael het land Israël binnentrok. We leren ook uit de plaatsing van de woorden "Spreek met Aharon, uw broer" ("דַּבֵּר אֶל-אַהֲרֹן אָחִיךָ") dat Mozes tegen Aharon erop zinspeelde dat ze beiden in hetzelfde jaar zouden overlijden. We zien eerst Aharons naam en vervolgens "Uw broer" ("אָחִיךָ"). Mozes zei tegen Aharon: "Ik zal ook vlak na u passeren en zal ook Eretz Yisrael niet binnengaan." Ze zullen beiden een zeer vredige dood sterven, genaamd "kus van HaShem". Aharon verdiende zo'n vredige dood omdat hij een vreedzame leider was.

Tevens zien we in deze parasha nog iets wat ook ons zeer wel aangaat. Mozes leert Aharon en zijn zonen, samen met de hele gemeenschap van Bnei-Yisrael, over het verbod op het offeren van een korban buiten de Mishkan. De Torah vergelijkt dergelijke offers met "het vergieten van het bloed van een mens". Dit werd onderwezen om ervoor te zorgen dat niemand in Bnei-Yisrael het ooit op zich zou nemen om offers te brengen buiten de Mishkan en zonder de aanwezigheid van de Kohanim. Gezien we vandaag de dag geen Mishkan hebben en we ook niet exact weten wie een hogepriester zou moeten zijn, is het naar mijn idee volstrekt onacceptabel om zogeheten offers te brengen in wat men noemt heilige plaatsen waar men samenkomt. Bij sommige religies is het echter nog steeds gebruikelijk om zo iets te brengen dit staat echter gelijk aan afgodendienst.

Www.hamakom.eu werkt nauw samen met www.talmud-online.nl
Lessen kunt u ook op www.youtube.com@talmoedkanaal vinden.

המקום & Talmud-online.nl

Tegelijkertijd is dit een van de moeilijkste elementen van de Torah het fenomeen van dierenoffers om voor de hand liggende redenen. Ten eerste hebben Joden en het Jodendom bijna tweeduizend jaar zonder overleefd. Ten tweede waren vrijwel alle profeten kritisch op hen, niet in de laatste plaats Jeremia. Geen van de profeten probeerde offers af te schaffen, maar ze waren wel zeer kritisch op degenen die ze brachten terwijl ze tegelijkertijd hun medemensen onderdrukten of uitbuitten. Wat hen stoorde en wat HaShem stoort is in wiens naam zij spraken. Een feit was dat sommige mensen offers kennelijk zagen als een soort omkoping: als we HaShem een voldoende royale gift doen, dan zou Hij onze misdaden en wangedrag door de vingers kunnen zien. Dit is dan ook een idee dat radicaal onverenigbaar is met het Jodendom.

Jaäcov Noorland talmid van Rabbi J. de Leeuwe